

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Invoer en uitvoer van Cultuurgoederen

Lidstaten van de Europese Unie

België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Verenigd Koninkrijk, Zweden.

De ca. 130 aangesloten staten bij het UNESCO-verdrag 1970

Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen: zie www.unesco.org.

November 2016

Voorwoord

Stel u voor: een kunstliefhebber koopt *Vermeers Meisje met de parel* van het Mauritshuis, voor boven de haard in zijn Zwitsers chalet. Of de *Nachtwacht van Rembrandt* hangt op een kunstbeurs in New York, wachtend op de hoogste bidder. U denkt: dat kan niet, en u heeft gelijk. Het *Meisje met de parel* en de *Nachtwacht* zijn Nederlands kunstbezit. Ze zijn 'van ons'- en zo voelt het ook.

Veel landen koesteren hun *Meisjes* en hun *Nachtwachten*. Ze horen tot hun *beschermde* cultureel erfgoed: voorwerpen die van belang zijn voor de culturele identiteit en het historisch bewustzijn van de bevolking. Ze zijn, los van hun financiële waarde, vaak onvervangbaar en onmisbaar. Ze mogen niet, of hooguit met officiële toestemming, het land van herkomst verlaten, bijvoorbeeld om ergens te worden tentoongesteld.

Kunst en antiek gaan dagelijks de grenzen over. Musea lenen voorwerpen uit voor tentoonstellingen, kunsthandelaars drijven handel, verzamelaars verzamelen, toeristen kopen mooie voorwerpen. Omdat cultuurgoederen wettelijk beschermd kunnen zijn, is het belangrijk dat deze in- en uitvoer volgens de juiste regels verloopt.

U moet dus goed opletten wanneer u een cultuurgoed (ver)koopt en dit wilt in- of uitvoeren. Stel vragen over bijvoorbeeld herkomst, onderzoek, controleer. Verzeker u ervan dat u een land en zijn bevolking niet van hun wettelijk beschermd cultureel erfgoed berooft.

In de Europese Unie bestaan al sinds 1993 bepalingen over de uitvoer van cultuurgoederen. Sinds 2009 is Nederland ook gebonden aan mondiale regelgeving: het UNESCO-verdrag 1970. De regels voor in- en uitvoer gelden ook bij koop en verkoop via het internet en de post. Overtreedt u ze, dan riskeert u in bewaring neming en boetes. Deze brochure vertelt waar u op moet letten.

Inhoud

1. In- en uitvoer van cultuurgooederen	6
2. Uitvoer van cultuurgooederen uit een lidstaat van de Europese Unie	10
3. Wat mag nooit?	12
Bijlagen	
1. Categorieën van cultuurgooederen waarvoor een uitvoervergunning voor uitvoer buiten de EU moet worden aangevraagd	14
2. Uitvoervergunningen: aanvraag en soorten vergunningen	16
Voor nadere informatie en actuele ontwikkelingen	18
Colofon	20

1. In- en uitvoer van cultuuroederen

In een Mexicaanse winkel heeft u belangstelling voor een stenen beeld. De verkoper weet niet waar het vandaan komt en hoe oud het is.

Het zou onverstandig zijn als u het beeld koopt en argeloos in uw koffer stopt. U weet immers niets van het voorwerp. Hoe oud zou het zijn? Waar komt het vandaan? Misschien uit Mexico, een UNESCO 1970-verdragsstaat. Misschien uit een ander land dat partij is bij het UNESCO-verdrag 1970. Wie weet zelfs wel uit een EU lidstaat, waaronder Nederland! In al deze gevallen geldt dat het beeld beschermd cultuurbezit kan zijn.

Beschermd cultuurbezit van Nederland, van andere EU-lidstaten en van UNESCO 1970-verdragsstaten

Nederland kent sinds 1984 wetgeving om het nationale cultuurbezit te beschermen. Alleen met officiële toestemming mogen wettelijk beschermde voorwerpen en verzamelingen het land verlaten. Daarnaast zijn er sinds 1993 afspraken tussen de lidstaten van de EU over teruggave van cultuurbezit dat onrechtmatig buiten het grondgebied van een lidstaat is gebracht. Ook is er een systeem van uitvoervergunningen voor cultuuroederen met bepaalde waarde- en ouderdomsdrempels. Bovendien is Nederland aangesloten bij de UNESCO-verdragen 1970 en 1954. Dit betekent dat cultuuroederen die onrechtmatig zijn uitgevoerd uit een van de staten die partij zijn bij deze verdragen, in bewaring kunnen worden genomen. Dat kan op verzoek van de betreffende verdragsstaat, maar ook wanneer het bijvoorbeeld bij een grenscontrole wordt aangetroffen. Als 'uw' beeld beschermd Mexicaans cultuurbezit is, kunt u aan de Mexicaanse én aan de Nederlandse grens in de problemen komen, want zowel Nederland als Mexico is gebonden aan het UNESCO-verdrag 1970. In Nederland kan het beeld door de Erfgoedinspectie namens de minister van OCW in bewaring worden genomen voor nader onderzoek en de mogelijkheid voor lidstaten tot het instellen van een teruggaveprocedure.

Terugwerkende kracht?

Voor beschermde cultuuroederen van Nederland en van andere EU-lidstaten geldt dat deze voorwerpen onrechtmatig hun grondgebied moeten hebben verlaten na 1 januari 1993. Bij UNESCO 1970-verdragsstaten ligt het ingewikkelder. Om weer het voorbeeld van het beeld te

nemen: in Mexico geldt het verdrag al heel lang, in Nederland pas sinds 1 juli 2009. Mexico kan het beeld alleen terugvorderen uit Nederland als het na 1 juli 2009 is uitgevoerd. Informeer bij de Erfgoedinspectie wanneer het verdrag bij de staten waarmee u te maken heeft, in werking is getreden of raadpleeg de websites op de volgende pagina voor nadere informatie.

Zorgvuldigheid

Stel, uw beeld wordt aan de Nederlandse grens in bewaring genomen. U beroept zich erop dat u het beeld te goeder trouw heeft gekocht en meegenomen, want u had geen idee dat het een beschermd cultuurogoed was. Maar voor goede trouw is meer nodig dan goedgelovigheid. U moet alles doen wat redelijkerwijs van u verwacht kan worden om te ontdekken of een voorwerp een beschermd cultuurogoed is. Dit geldt voor alle manieren waarop u een cultuurogoed verwerft, ook via het internet. U moet ook kunnen *aantonen* dat u deze moeite heeft genomen (zie kader op volgende pagina). Kunt u dit aantonen, maar blijkt het voorwerp dat u wilt invoeren tóch beschermd te zijn, dan kunt u een beroep doen op goede trouw. Het voorwerp kunt u kwijtraken, maar u maakt aanspraak op een billijke vergoeding.

Douanecontrole bij invoer van cultuuroederen

Hoe kunt u zorgvuldig handelen?

Hanteer als vuistregel: als een voorwerp ouder dan vijftig jaar is, dan bestaat er een kans dat het niet zomaar een land mag verlaten. Ga na of de verkoper als betrouwbaar bekend staat. Maak foto's van het voorwerp. Vraag schriftelijke gegevens, certificaten en andere verklaringen aan de verkoper en verifieer die. Raadpleeg voor de volgende vragen bijvoorbeeld:

Hoe kunt u erachter komen of een voorwerp behoort tot het wettelijk beschermde erfgoed van een land?

- **UNESCO** - voor een database van nationale wetten over de bescherming van het eigen cultureel erfgoed: www.unesco.org/culture/natlaws
- **ICOM** - voor bedreigde cultuurgoederen in Afrika, Latijns-Amerika en met name Irak, Syrië, Afghanistan, Libië en Egypte: <http://icom.museum/programmes/fighting-illicit-traffic/red-list/>
- **Interpol** - voor een database met gestolen kunstwerken: <http://www.interpol.int/Crime-areas/Works-of-art/Works-of-art>
- Het **nationaal museum** en/of het **ministerie van cultuur** van landen waaruit het voorwerp afkomstig kan zijn
- De **Nederlandse ambassade** of het **consulaat** in die landen

Wat moet u doen om cultuurgoederen uit te voeren?

- **Nederlandse douane:** www.belastingdienst.nl/douane
- **Erfgoedinspectie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap** www.erfgoedinspectie.nl

Cultuurgoederen die vallen onder beschermende Nederlandse wetgeving

In Nederland bepaalt de Erfgoedwet wat tot het beschermde cultuurbezit behoort. Het gaat om:

- voorwerpen of verzamelingen die door de minister als beschermd zijn aangewezen op basis van een aantal criteria,
- voorwerpen uit openbare collecties, zoals musea, archieven en bibliotheken,
- voorwerpen uit kerkelijke collecties,
- beschermde monumenten en onderdelen daarvan,
- archieven,
- onrechtmatig opgegraven archeologische voorwerpen.

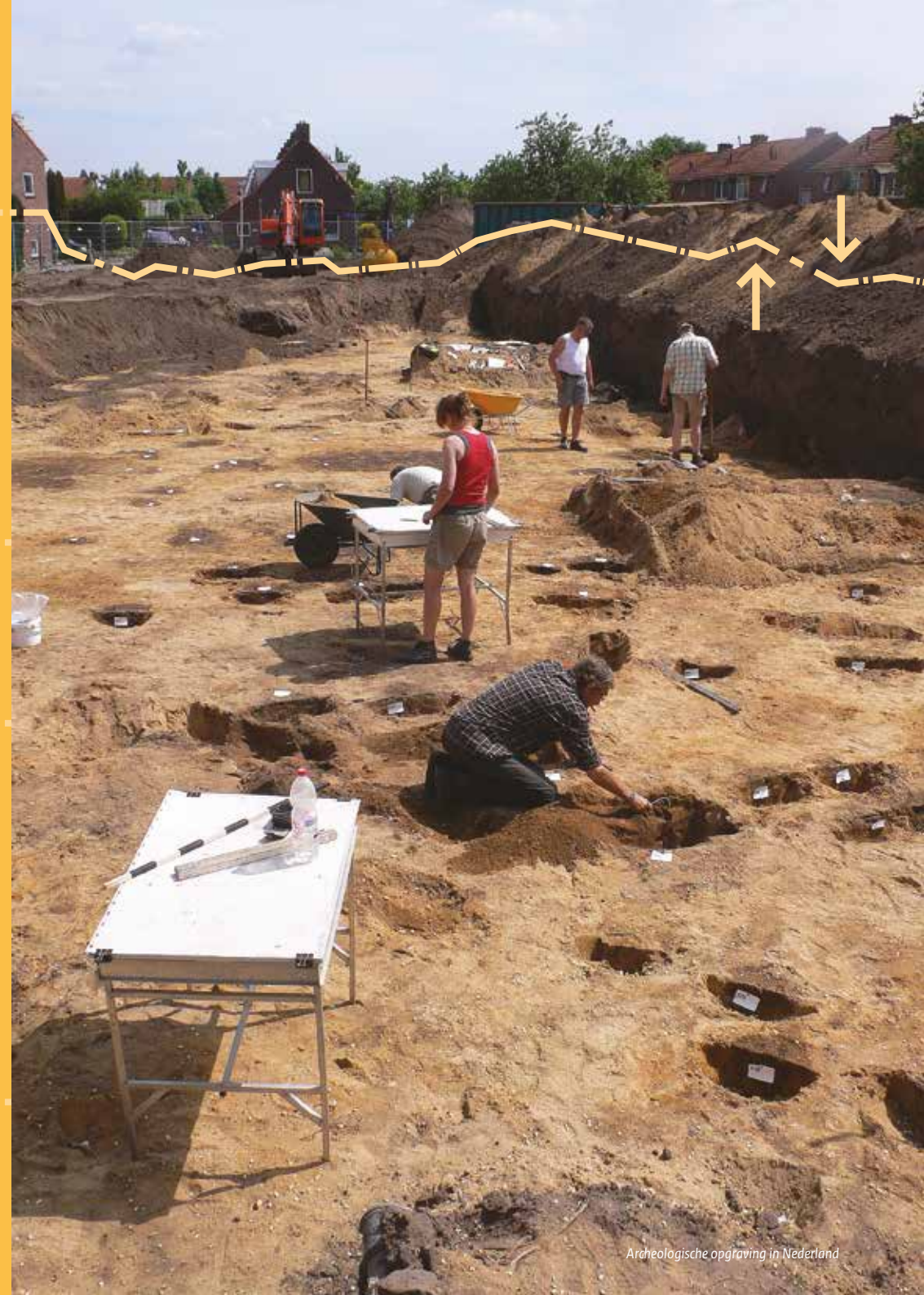
Zie ook de database van wettelijk beschermde voorwerpen:

<http://www.digitalecollectienederland.nl/>

Twijfelt u aan de rechtmatige herkomst van een voorwerp?

Neem contact op met de Erfgoedinspectie of kijk op: www.erfgoedinspectie.nl

2. Uitvoer van cultuurobjecten uit een lidstaat van de Europese Unie

Vergunning voor bepaalde cultuurobjecten

Het hoofdstuk hiervóór ging over het beschermd cultuurbezit van vele landen ter wereld, binnen de EU en daarbuiten. De hoofdregel daarbij was: wees voorzichtig bij invoer of uitvoer van cultuurobjecten. Dit hoofdstuk gaat over cultuurobjecten in EU-lidstaten die alleen met een vergunning mogen worden uitgevoerd naar een bestemming buiten de EU. Dit geldt sinds 1 januari 1993 voor tijdelijke of definitieve uitvoer van bepaalde cultuurobjecten.

Wanneer moet u een uitvoervergunning aanvragen?

Binnen de EU zijn cultuurobjecten onderverdeeld in 15 categorieën die bij een bepaalde waarde- en ouderdomsdrempel, alleen met een vergunning de buitengrenzen van de EU mogen passeren. Een overzicht is te vinden in bijlage 1 bij deze brochure.

Stel, u wilt een zestig jaar oude tekening uitvoeren die € 20.000 waard is. Voor tekeningen die vallen in categorie 5 geldt een waardedrempel van € 15.000 en een ouderdomsdrempel van 50 jaar. U heeft in dit geval dus een uitvoervergunning nodig.

De vergunningplicht geldt niet alleen bij definitieve uitvoer van cultuurobjecten naar een land buiten de EU vanwege bijvoorbeeld verkoop. Ook bij tijdelijke uitvoer van cultuurobjecten, bijvoorbeeld om deze tentoon te stellen in een museum of op een beurs, of om ze te laten restaureren, kan een uitvoervergunning verplicht zijn.

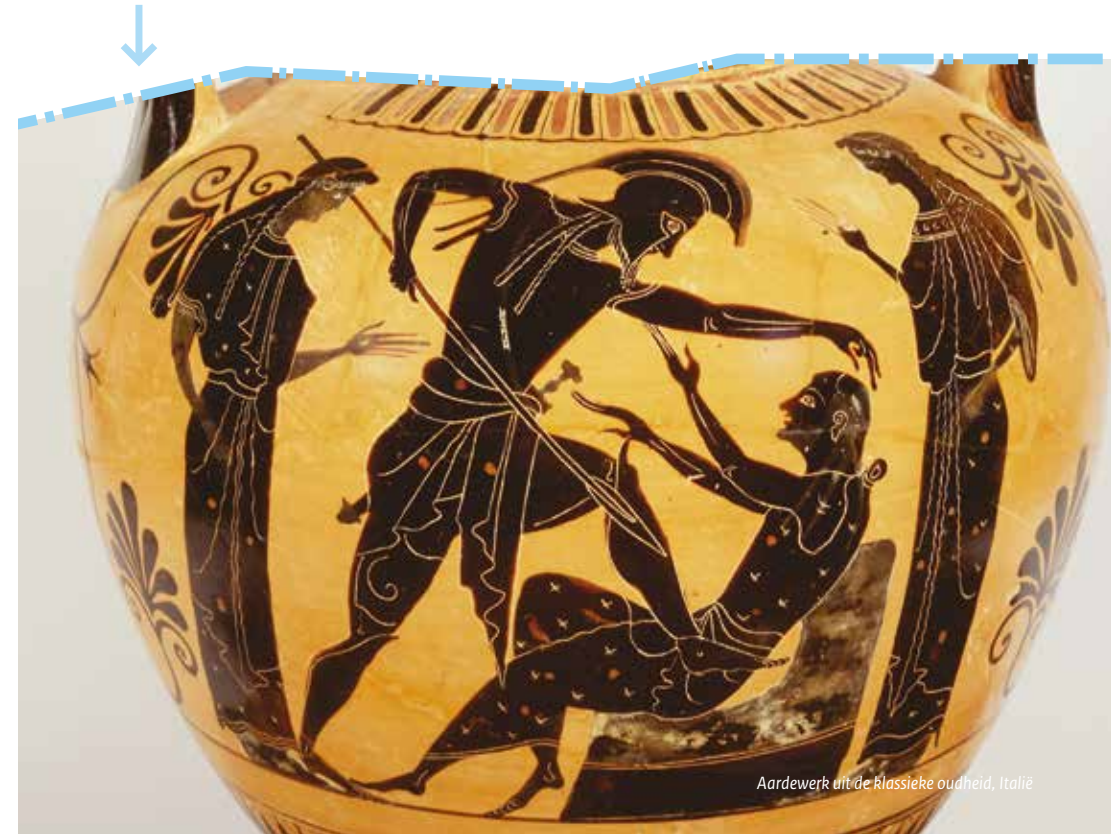
De wijze waarop cultuurobjecten over de grens worden gebracht, is niet van invloed op de vergunningplicht. Voor cultuurobjecten die aan de criteria voldoen, is een vergunning nodig, ongeacht of ze meegaan in handbagage, per post worden verstuurd of deel uitmaken van een verhuisboedel.

In Nederland kunnen uitvoervergunningen voor cultuurobjecten worden aangevraagd bij de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (CDIU). In bijlage 2 (p. 16) vindt u informatie over het aanvragen van een uitvoervergunning.

Wanneer heeft u geen uitvoervergunning nodig?

U hoeft geen uitvoervergunning aan te vragen voor voorwerpen die niet voldoen aan de voor de betreffende categorie geldende criteria. Bij controle kan de douane om bewijsmateriaal vragen, zoals facturen, expertiserapporten en verzekeringsbescheiden.

Voor vervoer van cultuurobjecten *tussen* de EU-lidstaten is geen uitvoervergunning nodig. Wel kan bijzondere toestemming nodig zijn, bijvoorbeeld als het gaat om een voorwerp dat is aangewezen als nationaal bezit. Zo is toestemming nodig van de minister van OCW om een voorwerp buiten Nederland te brengen dat op grond van de Erfgoedwet als beschermd is aangewezen. Voorwerpen uit openbare of kerkelijke verzamelingen mogen alleen met toestemming van de eigenaar buiten Nederland worden gebracht. Ook andere EU-lidstaten kennen speciale maatregelen voor hun nationale bezit.

Aardewerk uit de klassieke oudheid, Italië

3. Wat mag nooit?

Sanctiemaatregelen

Sanctiemaatregelen zijn instrumenten die in het buitenlandse en veiligheidsbeleid van de Verenigde Naties (VN) en de EU worden ingezet als een reactie op schendingen van het internationale recht of van mensenrechten, vaak als gevolg van een zorgelijke conflictsituatie.

Op het gebied van cultuurgoederen zijn door de Veiligheidsraad van de VN en de EU maatregelen genomen met het doel om het cultureel erfgoed van Irak en van Syrië te beschermen. In beide landen is sprake van een conflictsituatie en het cultureel erfgoed wordt ernstig bedreigd door illegale opgravingen, vernietiging en diefstal.

In Nederland zijn deze maatregelen opgenomen in de sanctieregelingen Syrië 2012 en Irak 2004 II. Voor zowel Syrië als Irak geldt dat het verboden is om cultuurgoederen uit deze landen binnen het grondgebied van de EU te brengen of om er in te handelen wanneer u weet of kunt vermoeden dat ze illegaal uit deze landen zijn meegenomen.

Het verbod geldt voor de soorten goederen die overeenkomen met de bijlage op pagina 14, zij het zonder de waardedrempels, het gaat om voorwerpen van archeologisch, historisch, cultureel, wetenschappelijk of religieus belang. Op www.icom.museum/redlist <http://icom.museum/programmes/fighting-illicit-traffic/red-list> vindt u specifieke informatie over de cultuurgoederen uit Syrië en Irak in de Emergency Red Lists of Syrian and Iraqi Antiquities at Risk. U kunt ook de websites van de Erfgoedinspectie of van UNESCO raadplegen.

De verboden gelden niet wanneer u kunt aantonen dat de cultuurgoederen vóór 6 augustus 1990 uit Irak zijn uitgevoerd. Voor Syrië geldt het verbod niet wanneer de cultuurgoederen vóór 15 maart 2011 het land hebben verlaten met toestemming van de autoriteiten.

Cultuurgoederen uit bezet gebied

Het is verboden in Nederland cultuurgoederen binnen te brengen of in bezit te hebben die afkomstig zijn uit een gebied dat tijdens een gewapend conflict is bezet. In 2007 werd het Eerste Protocol bij het UNESCO-verdrag 1954 in Nederland van kracht met de Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied. Deze is opgenomen in de Erfgoedwet in hoofdstuk 6, paragraaf 2. Voor deze paragraaf geldt een terugwerkende kracht tot 1959 omdat Nederland sinds dat jaar partij is bij dit UNESCO-verdrag.

Bijlage 1:

Categorieën van cultuurobjecten waarvoor een uitvoervergunning voor uitvoer buiten de EU moet worden aangevraagd

(overeenkomstig bijlage 1 bij Verordening [EG] nr. 116/2009 betreffende de uitvoer van cultuurobjecten)

Categorie	Omschrijving	Waardedrempel in euro's	Douanecode
1	Oudheidkundige voorwerpen, ouder dan 100 jaar, afkomstig van: <ul style="list-style-type: none"> • opgravingen en vondsten, op land en in zee • oudheidkundige locaties • oudheidkundige collecties 	geen	9705 00 00 9706 00 00
2	Delen die integrerend deel hebben uitgemaakt van artistieke, historische of religieuze monumenten die niet in hun geheel bewaard zijn gebleven, ouder dan 100 jaar	geen	9705 00 00 9706 00 00
3	Afbeeldingen en schilderijen die niet tot categorie 4 of 5 behoren en geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen (1)	150.000	9701
4*	Aquarellen, gouaches en pasteltekeningen die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond (1)	30.000	9701
5	Mozaïeken, ongeacht van welke materialen, die geheel met de hand zijn vervaardigd en niet tot categorie 1 of 2 behoren, en tekeningen** die geheel met de hand zijn vervaardigd, ongeacht op welke ondergrond en van welke materialen (1)	15.000	6914 9701
6	Oorspronkelijke gravures, prenten, zeefdrukken en lithografieën en hun respectieve matrijzen, alsmede de originele affiches (1)	15.000	Hoofdstuk 49 9702 00 00 8442 50 99
7	Oorspronkelijke beelden of oorspronkelijk beeldhouwwerk, alsmede kopieën die zijn verkregen volgens hetzelfde procédé als de oorspronkelijke stukken (1), en die niet tot categorie 1 behoren	50.000	9703 00 00
8	Fotoafdrukken, films en negatieven daarvan (1)	15.000	3704, 3705, 3706 4911 91 80
9	Wiegendrukken en manuscripten***, met inbegrip van geografische kaarten en partituren, afzonderlijk of in verzamelingen (1)	geen	9702 00 00 9706 00 00 4901 10 00 4901 99 00 4904 00 00 4905 91 00 4905 99 00 4906 00 00
10	Boeken, ouder dan 100 jaar, afzonderlijk of in verzamelingen	50.000	9705 00 00 9706 00 00

Categorie	Omschrijving	Waardedrempel in euro's	Douanecode
11	Gedrukte geografische kaarten, ouder dan 200 jaar	15.000	9706 00 00
12	Archieven en onderdelen daarvan, ongeacht de aard en het materiaal, ouder dan 50 jaar	geen	3704, 3705, 3706 4901, 4906 9705 00 00 9706 00 00
13	a) Verzamelingen (2) en exemplaren voor verzamelingen van fauna, flora, mineralen en anatomische delen b) Verzamelingen (2) van historisch, paleontologisch, etnografisch of numismatisch belang	50.000	9705 00 00 9705 00 00
14	Vervoermiddelen, ouder dan 75 jaar	50.000	9705 00 00 Hoofdstukken 86 t/m 89
15	Andere antiquiteiten die niet tot de categorieën A 1 t/m A 14 behoren: a) Tussen 50 en 100 jaar oud: <ul style="list-style-type: none"> • speelgoed, spellen • glaswerk • edelsmidwerk • meubelen en meubelstukken • optische instrumenten en instrumenten voor de fotografie of de cinematografie • muziekinstrumenten • uurwerken • houtwaren • aardewerk • tapisserieën • tapijten • behangselpapier • wapens b) meer dan 100 jaar oud	50.000	Hoofdstuk 95 7013 7114 Hoofdstuk 94 Hoofdstuk 90 Hoofdstuk 92 Hoofdstuk 91 Hoofdstuk 44 Hoofdstuk 69 5805 00 00 Hoofdstuk 57 4814 Hoofdstuk 93 9706 00 00

(1) Ouder dan 50 jaar en niet meer in het bezit van de maker.

(2) Als omschreven in het arrest van het Hof van Justitie in zaak 252/84, namelijk "Voorwerpen voor verzamelingen in de zin van post 9705 van het gemeenschappelijk douanetarief zijn voorwerpen die geschikt zijn om in een verzameling te worden opgenomen, dat wil zeggen voorwerpen die relatief zeldzaam zijn, normalerwijs niet overeenkomstig hun oorspronkelijke bestemming worden gebruikt, voorwerp zijn van speciale handelsbranches buiten de gewone handel in soortgelijke gebruiksvoorwerpen, en een hoge waarde hebben".

Opmerkingen Erfgoedinspectie:

* Als bij een aquarel, gouache of pasteltekening de ondertekening te zien is, wordt het object beschouwd als een tekening (categorie 5).

** Onder tekeningen wordt hier niet begrepen gekleurde tekeningen als genoemd in categorie 4 (gouaches, pastels, aquarellen).

*** Onder wiegendrukken wordt verstaan gedrukte boeken van vóór 1501, zogenaamde incunabelen. Onder manuscripten (handschriften) wordt ook verstaan gedrukte boeken met handgeschreven aantekeningen ouder dan 50 jaar.

Op de website van de Erfgoedinspectie wordt nadere informatie gegeven over de interpretatie van een aantal categorieën cultuurobjecten.

Bijlage 2: Uitvoervergunningen: aanvraag en soorten vergunningen

Hoe vraagt u een uitvoervergunning aan?

Aanvraagformulieren voor uitvoervergunningen zijn te verkrijgen bij de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer (CDIU) (zie p. 18 voor nadere adresgegevens).

Er zijn verschillende soorten uitvoervergunningen. Wilt u een specifiek cultuurobject herhaaldelijk tijdelijk uitvoeren, bijvoorbeeld een muziekinstrument dat u frequent in het buitenland bespeelt, dan kunt u gebruik maken van een zogenaamde specifieke open vergunning. In andere gevallen vraagt u een standaardvergunning aan. Definitieve uitvoer van een cultuurobject, bijvoorbeeld voor of na verkoop, is alleen mogelijk met een standaardvergunning en bijbehorende foto en documentatie (zoals over de herkomst).

Een uit te voeren voorwerp moet eigendom of rechtmatig bezit zijn van degene die het voorwerp gaat verkopen, gebruiken of tentoonstellen in een land buiten de EU.

U kunt voor meerdere voorwerpen tegelijk een standaard uitvoervergunning aanvragen. Voorwaarde is wel dat ze tot dezelfde categorie behoren, in één transport naar dezelfde bestemming gaan en – bij tijdelijke uitvoer – ook weer samen terugkomen. Als in één transport goederen worden uitgevoerd die tot verschillende categorieën behoren, bijvoorbeeld schilderijen en oudheidkundige voorwerpen, dan moet voor elke categorie voorwerpen een aparte standaard uitvoervergunning worden aangevraagd.

De ingevulde formulieren dient u in bij de CDIU, vergezeld van de benodigde herkomstgegevens en (foto)documentatie. Aan de hand van het volledig ingevuld formulier dat de CDIU ontvangen heeft, bepaalt de Erfgoedinspectie of de voorwerpen inderdaad vergunningplichtig zijn. Zo nee, dan wordt u daarvan op de hoogte gesteld. Er wordt nagegaan of de goederen tot het beschermd cultuurbezit van Nederland of een andere lidstaat behoren. De douane en de Erfgoedinspectie kunnen eisen dat een voorwerp voor de vergunningverlening wordt gecontroleerd. Wanneer er geen bezwaar bestaat tegen de uitvoer, verstrekt de CDIU op basis van het aanvraagformulier een uitvoervergunning in tweevoud.

Tentoonstellingsruimte met kerkelijke voorwerpen

Voor nadere informatie en actuele ontwikkelingen:

Erfgoedinspectie

Postbus 16478
2500 BL Den Haag
T (070) 412 40 12
E info@erfgoedinspectie.nl
www.erfgoedinspectie.nl

Belastingdienst/Douane/Centrale Dienst voor in- en uitvoer (CDIU)

Postbus 3070
6401 DN Heerlen
T (088) 151 21 22
E drn-cdiu.groningen@belastingdienst.nl
www.belastingdienst.nl/douane

Regelgeving

Internationaal

- UNESCO-verdrag 1970: Overeenkomst inzake de middelen om de onrechtmatige invoer, uitvoer en eigendomsoverdracht van culturele goederen te verbieden en te verhinderen,
- UNESCO-verdrag 1954: Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict en het bijbehorende (Eerste) Protocol (1954) en het Tweede Protocol (1999).

EU

- Richtlijn 2014/60/EU betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (herschikking Richtlijn 93/7/EEG)
- Verordening (EG) nr. 116/2009 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen
- Verordening (EG) nr. 1210/2003 betreffende bepaalde specifieke restricties op economische en financiële relaties met Irak (art. 3)
- Verordening (EU) nr. 1332/2013 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 36/2012 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Syrië (art. 11c).

Nederland

- Erfgoedwet 2016, met name:
 - Hoofdstuk 4: Bescherming van erfgoed
 - Hoofdstuk 6: Internationale teruggave
- Sanctieregeling Irak 2004 II
- Sanctieregeling Syrië 2012

Tempelcomplex Angkor, werelderfgoed, Cambodja

Colofon

Verantwoording van de afbeeldingen

De afbeeldingen in deze brochure zijn voorbeelden van vindplaatsen of cultuuroggederen die een verhoogd risico kennen voor illegale invoer of uitvoer.

Met dank aan:

- Museo Nacional de Arqueología, Antropología e Historia del Perú (Lima) (p. 4); met dank aan ICOM Red List
- Rijksmuseum van Oudheden (Leiden) (p. 5 en 11)
- Erfgoedinspectie (Den Haag) (p. 7 en 9)
- James Gordon, Los Angeles, USA (bron: commons.wikimedia.org) (p. 13)
- Museum Catharijneconvent (Utrecht) (p. 17)
- Arjen van der Kuijl (p. 18)
- Koninklijke Bibliotheek (Den Haag) (p. 20)

Vormgeving

Stroes.info, Wassenaar

Disclaimer

De tekst in deze brochure is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Voor actuele informatie verwijzen wij u naar de website van de Erfgoedinspectie, www.erfgoedinspectie.nl. Aan de informatie in deze folder kunnen geen rechten worden ontleend. Alle in deze publicatie genoemde verdragen en wetten in verband met cultuuroggederen zijn bindend.

© Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap | November 2016 | Publicatie-nr. o8BK2009Boz8

Topografische kaart uit de 16^e eeuw